

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.15 – יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב – עבודת התובע	
15 נובמבר 2020	עדכון אחרון: א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

7.15 – יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982, על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב – עבודת התובע

עניינה של הנחיה זו בהתוויית עקרונות העבודה של פרקליטים ותובעים בכל הנוגע ליישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב.

א. כללי:

1. ככלל, חומרי מחשב הנתפסים במסגרת חקירה פלילית ניתנים לאפיון כדלקמן: ראשית, היקפם העצום מונע מהחוקרים לעיין בעין בכל החומרים שנאגרו או נוצרו במחשב התפוס. שנית, חומרי המחשב האמורים עשויים לגלם פגיעה עודפת ניכרת בפרטיותו של המחזיק במחשב התפוס, בפרטיותם של צדדים שלישיים וכן באינטרסים מוגנים אחרים (כגון חסיון מקצועי ועוד). בשל כך, ברי כי לא ניתן להעמיד בפני הנאשם את כל חומרי המחשב שנתפסו בידי היחידה החוקרת כפי שהם. מכאן הצורך בגיבוש הכרעה ייחודית באשר לשאלה מהו "חומר חקירה" בהקשר הנדון.

2. הנחיה זו **משלימה** את הנחייה 7.14 "עקרונות הפעולה בנוגע לאופן יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982 על תוצרי חיפוש במחשבים ובחומרי מחשב והעמדת התוצרים לעיון ההגנה" (להלן: "**הנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה**").

3. הנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה קובעת עקרונות יסוד לגבי אופן יישום סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב – 1982 (להלן: "**חסד"פ**") על תוצרי חיפוש במחשבים, בטלפונים סלולריים ובהתקני אחסון דיגיטליים (להלן: "**חיפוש במחשב**" או "**חיפוש בחומרי מחשב**"), אשר על בסיסם יהא על רשויות החקירה לקבוע את נהלי העבודה הפרטניים שלהן, בהתאם לסוג העבירות והיקפי חומר החקירה בתיקים המטופלים על-ידיהן. לצד הנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה, נועדה הנחיה זו להנחות את רשויות התביעה בנושאים המונחים לפתחן ונוגעים לתוצרי החיפוש בחומרי המחשב כחומרי חקירה.

4. מטרתה של הנחיה זו היא לקבוע את אופן העיון של התובע בתוצרי החיפושים בחומרי מחשב שנתפסו במהלך החקירה; את האופן שבו ינחה התובע את היחידה החוקרת לבצע השלמות חקירה, ככל שיידרשו, בנוגע לחומרי המחשב שנתפסו; להבהיר את היחס בין זכות העיון של התובע בחומרי המחשב לבין זכות העיון של ההגנה בחומרים אלה; ולקבוע את מנגנון בחינתן של בקשות ההגנה לביצוע חיפושים נוספים בחומרי המחשב.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.15 – יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב – עבודת התובע	
15 נובמבר 2020	עדכון אחרון: א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

5. התבוננות בחומרי המחשב שנתפסו בידי היחידה החוקרת בראי המבחנים שהתפתחו בפסיקה באשר למונח "חומר חקירה", ובשים לב לייחודם של חומרים אלה, מוביל לאבחנת מוצא כדלקמן:

א. תוצרי החיפושים בחומרי המחשב, שיועברו על-ידי היחידה החוקרת לתובע, ויימצאו על-ידי התובע כרלוונטיים לאישום - יראו אותם כ"חומר חקירה".

ב. "רשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת" לעניין חומרי המחשב שנמצאו במחשבים התפוסים בידי היחידה החוקרת (להלן: **"רשימת כל החומר"**) – תכלול, נוסף על פירוט בנוגע ל"חומר החקירה", גם את הפריטים הבאים:

(1) דו"ח המיפוי בדבר תכולתם של המחשבים, אשר בו יפורט מידע כגון: הפרופילים המותקנים על גבי המחשב, נפח הזיכרון שבשימוש לעומת נפח הזיכרון הכולל של המחשב, סך כל הקבצים שנוצרו, פירוט הכוננים המצויים במחשב ועוד.¹

(2) פירוט חומרי המחשב שהופקו על-ידי היחידה החוקרת, לאחר שנמצאו ככאלה העשויים להיות קשורים לנושא החקירה, ואשר הוצאו מתיק החקירה על-ידי התובע לאחר שנמצאו על-ידו כלא-רלוונטיים, כמפורט להלן בסעיפים 12-13. יובהר כי חומרים אלה אינם בגדר "חומר חקירה", אולם נדרש להתייחס אליהם במסגרת "רשימת כל החומר".

ג. כל חומרי המחשב האגורים במחשבים התפוסים, אשר לא נמצאו על-ידי היחידה החוקרת ככאלה העשויים להיות קשורים לנושא החקירה – אינם בגדר "חומר חקירה", לא נדרש להעבירם לתיק החקירה, ואף לא נדרש להתייחס אליהם במסגרת "רשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת".

6. יודגש כי אופן היישום של הוראות סעיף 74 לחסד"פ בנוגע לחיפוש בחומרי מחשב שונה מאופן יישומו של הסעיף בנוגע להאזנת סתר. בעוד שבכל הנוגע להאזנת סתר המפיק מקשיב ומסווג את כל השיחות הנקלטות במסגרת היתר ההאזנה, הרי שבכל הנוגע לחיפוש בחומרי מחשב, עשוי להיערך "חיפוש מושכל" שבמהלכו יסונן החומר, בין היתר באמצעים ממוחשבים (למשל על-ידי הקלדת מילות חיפוש, סינון לפי תאריכים או שמות המחברים והנמענים של תכתובות מסוימות), מבלי שעורך החיפוש מעיין בפועל בכל הקבצים המצויים במחשב.

¹ ראו סעיף 24 להנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה. עם זאת, כמצוין בסעיף 22(ב) להנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה, כאשר מדובר בנאשם אחד ונתפסו במהלך החקירה חומרי מחשב שלו בלבד – לא נדרש לערוך מיפוי של כלל חומרי המחשב שנתפסו מידי הנאשם.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.15 – יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב – עבודת התובע	
15 נובמבר 2020	עדכון אחרון: א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

ב. העברת תוצרי החיפוש בחומרי מחשב לידי התובע:

7. היחידה החוקרת, ולא התובע, היא הגורם האחראי על ביצוע העיון והחיפוש בחומרי המחשב, על קבלת החלטה בדבר מיון חומרי החקירה² ועל תיעוד החיפוש. על פי הנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה, ככלל היחידה החוקרת תידרש לבצע "חיפוש מושכל" בחומרי המחשב התפוסים. הכוונה במונח "חיפוש מושכל" היא לפעולות של סינון, מיון, תיחום ועיון בחומרי המחשב, כפי שהדבר הוסדר בהנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה, בסעיפים 9-13.³ כלל תוצרי החיפוש המושכל, שנמצאו על-ידי היחידה החוקרת, ככאלה אשר עשויים להיות קשורים לנושא החקירה, לרבות "המעגל ההקשרי" של תוצרים אלה,⁴ יוכנסו אל תיק החקירה.

8. היחידה החוקרת תעביר את התוצרים לתיק החקירה בפורמט דיגיטלי, ככל הניתן, וכן במידת הצורך בפורמט מודפס: זאת, למשל, כאשר החומרים הוצגו לנחקר במהלך החקירה; כאשר הם הודפסו והוצגו לבית-המשפט במסגרת בקשות לקבלת צווי חיפוש או הארכת מעצר; וכאשר מדובר בתיקי חקירה רחבי היקף והדפסת החומרים תקל על ההתמצאות של החוקרים והתובעים בחומרי החקירה.

9. ככלל, תובע לא יקבל לטיפולו תיק חקירה הכולל העתקה מלאה ("פריקה"), של חומר המחשב האגור במחשב, בטלפון הסלולרי או בהתקן האחסון התפוסים. תחת זאת, התובע יקבל לידיו את התוצרים של החיפוש שנערך בחומרי המחשב. ככל שלא נערך הליך של חיפוש בחומרי המחשב, מיצוי ראיות מתוכו ותיעוד מלא של תהליך החיפוש, תידרש היחידה החוקרת להשלים את החקירה ולערוך חיפוש בחומרי המחשב, בהתאם לאמור לעיל בסעיף 7.

10. התובע יוודא כי לצד תוצרי החיפוש במחשב, מצויים בתיק החקירה החומרים הבאים:
(א) צו החדירה לחומר המחשב, לרבות הבקשה להוצאת הצו, או טופס הסכמה מדעת לחדירה לחומרי המחשב, החתום בידי מחזיק המחשב.⁵

² מובן כי כאשר שלב החקירה מלווה על-ידי תובע, רשאי התובע להידרש, בין היתר, להגדרה של אופן ביצוע החיפוש בחומרי המחשב. בכלל זה, רשאי התובע להתייחס לסוגי מידע שישנה חשיבות מיוחדת לערוך בהם חיפוש, כגון טווח הזמנים, המעורבים אשר בתכתובותיהם יש להתמקד, סוגי היישומונים (אפליקציות) אשר בהם יש להתמקד בחיפוש וכיוצא באלה.

³ הפרקטיקה של "חיפוש מושכל" הוכרה לראשונה בהחלטת בית-המשפט העליון בעניין **פישר** - ראו בש"פ 6071/17 **מדינת ישראל נ' פישר ואח'**, פסקה 31 להחלטתו של השופט עמית (פורסם במאגרים המשפטיים, 27.8.2017) (להלן: "עניין פישר").

⁴ הכוונה במונח "המעגל ההקשרי" היא לתוצרי מחשב נוספים, מעבר לממצא הנקודתי, אשר מספקים הקשר ומסייעים בהבנתו של הממצא הנקודתי. כך למשל, יכול המעגל ההקשרי לכלול תכתובות נוספות בין הצדדים, קבצים רלוונטיים שנוצרו בסמוך למועד יצירת הקובץ הרלוונטי, אתרי אינטרנט נוספים אליהם גלש החשוד בסמוך לגלישה אל כתובת האתר הרלוונטי וכדומה. להרחבה בעניין זה ראו הנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה, בסעיף 12.

⁵ בבג"ץ 8298/25 **הסניגוריה הציבורית נ' היועצת המשפטית לממשלה ואח'** (פורסם במאגרים המשפטיים, 31.8.2025) נפסק על-ידי בית-המשפט העליון כי לרשויות החקירה אין סמכות לערוך חיפוש בחומרי מחשב של נחקר על יסוד

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.15 – יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב – עבודת התובע	
15 נובמבר 2020	עדכון אחרון: א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

ב) דו"ח בדבר ביצוע העתקה של חומרי המחשב התפוסים, כמפורט בסעיף 16(א) להנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה.

ג) דו"ח החיפוש בחומרי המחשב, המתעד את ביצוע החיפוש, בהתאם לקבוע בסעיפים 14-16 להנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה.

ד) דו"ח בדבר מיפוי של חומרי המחשב התפוסים, וזאת במקרים המתאימים ובהתאם לסייגים, הכל כמפורט בסעיפים 20-26 להנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה. כאמור לעיל בסעיף 5(ב), דו"ח זה מרכיב למעשה את "רשימת כל החומר" בנוגע לחומרי המחשב שנמצאו במחשבים התפוסים.

11. ככלל, תובע אינו רשאי לערוך חיפושים עצמאיים בחומרי מחשב שלא הוגדרו בידי היחידה החוקרת כחומרים העשויים להיות קשורים לחקירה. ככל שלדעת התובע נדרש להרחיב את החיפוש בחומרי המחשב, יש לפעול כמפורט להלן בפרק ג' להנחיה.

12. לאחר קבלת תוצרי החיפוש בחומרי המחשב מידי היחידה החוקרת, והמסמכים הנלווים כמפורט לעיל בסעיף 10, יבחן התובע את הרלוונטיות שלהם לאישום. ככל שנמצא כי חומרי מחשב מסוימים שהופקו בידי היחידה החוקרת, אינם רלוונטיים לאישום, רשאי התובע להוציאם מתיק החקירה. עם זאת, יש לציין גם חומרים אלה, אשר הוצאו מתיק החקירה, ב"רשימת כל החומר".

ג. ביצוען של השלמות חקירה ביחס לחומרי המחשב בהוראת התובע:

13. התובע רשאי לבקש מהיחידה החוקרת לבצע השלמות חקירה ביחס לחומרי המחשב שבהם נערכו חיפושים במסגרת החקירה. השלמות אלה עשויות לכלול, בין היתר, אחת משלוש פעולות: **הראשונה**, ביצועם של חיפושים נוספים בחומרי המחשב על-ידי היחידה החוקרת. **השנייה**, הרחבתו של "המעגל ההקשרי" של חומרי המחשב לעומת "המעגל ההקשרי" אשר הועבר לידי התובע מלכתחילה. **השלישית**, הרחבה של הבחינה המדגמית של תוצאות החיפוש בחומרי המחשב אשר נערכה בידי היחידה החוקרת.⁶

א) בכל הנוגע לביצועם של חיפושים נוספים בחומרי המחשב - רשאי התובע להורות ליחידה החוקרת לערוך חיתוכים, מיונים וסינונים במטרה לאתר חומר מחשב נוסף

הסכמתו, ללא צו שיפוטי המתיר חדירה וחיפוש בחומרי המחשב. כפועל יוצא מכך, ניתן צו מוחלט ולפיו הסעיפים המתירים חיפוש בחומרי מחשב בהתבסס על הסכמת הנחקר בהנחיית פרקליט המדינה מס' 7.14 ובפרק "חיפוש בהסכמה" בווהל חטיבת החקירות מס' 03.300.035 – יבוטלו. עוד נקבע בפסק-הדין כי הביטול לא יכנס לתוקפו באופן מיידי, אלא לאחר תקופת מעבר של 18 חודשים.

⁶ הנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה קובעת כי היחידה החוקרת תערוך סינון ותיחום של חומרי המחשב. לעתים, אף לאחר ביצוע פעולות התיחום כאמור, עדיין לא יהיה באפשרותה של היחידה החוקרת לעיין באופן אנושי בכל אחת ואחת מתוצאות החיפוש, מבלי שהדבר יכביד עליה באורח בלתי סביר. סעיף 11 להנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה קובע כי במקרים מעין אלה תהא היחידה החוקרת רשאית לערוך בחינה מדגמית של המידע שיתקבל לאחר התיחום.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.15 – יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב – עבודת התובע	
15 נובמבר 2020	עדכון אחרון: א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

אשר עשוי להיות קשור לנושא החקירה. ככל שיסבור התובע כי חומרים נוספים אלה אינם רלוונטיים לאישום - יוציאם מתיק החקירה; חומרים אלה לא יועברו לעיונו של הנאשם, אך התובע יוודא את תיעודם במסגרת "רשימת כל החומר".

(ב) בכל הנוגע לגדרי "המעגל ההקשרי" - ככלל, ניתן לקבוע שתכתובות של עדי מפתח או חשודים מרכזיים, בפרט בינם לבין עצמם, מחייבות גישה מרחיבה יותר באשר להיקפו של המעגל ההקשרי. עם זאת, אינטרסים נוגדים, ובראשם שיקולי פרטיות וחסינות על-פי דין,⁷ יכולים להשפיע על צמצום המעגל ההקשרי. כמו כן, ככל שיסבור התובע, לאחר עיון בתוצרים הנוספים שהוכנסו לגדרי "המעגל ההקשרי", כי מדובר במידע עודף שאינו נדרש להבנת ההקשר של הראיות המבססות את האישום - יוציאם מתיק החקירה; חומרים אלה לא יועברו לעיונו של הנאשם, אך התובע יוודא את תיעודם במסגרת "רשימת כל החומר". כך, למשל, אם בתיק החקירה הופקו כלל התכתובות בין בני זוג על פני תקופה של מספר שנים, בעוד שהעבירות הנחקרות נוגעות לתקופה קצרת מועד (נניח של חודש אחד בלבד) - ניתן לקבוע ככלל שתכתובות החורגות מתקופה זו אינן חלק מ"המעגל ההקשרי" ואינן רלוונטיות לאישום.⁸

(ג) בכל הנוגע להרחבת הבחינה המדגמית של תוצאות החיפוש, יבחן התובע את הטעמים לעריכתה של הבחינה המדגמית, את מידת בהירותה של התמונה הראייתית במסגרת הבחינה המדגמית, את התועלת שעשויה להיות במקרה של הרחבתה של בחינה זו - כל זאת אל מול הנטל הכרוך בהרחבת הבחינה המדגמית בידי היחידה החוקרת. בדומה לאמור לעיל בס"ק (א) ו-(ב), במקרה שבו הבחינה המדגמית הנוספת לא תניב תוצרים רלוונטיים לאישום - יש להוציא את התוצרים מתיק החקירה; תוצרים אלה לא יועברו לעיונו של הנאשם, אך התובע יוודא את תיעודם במסגרת "רשימת כל החומר".

יובהר כי הבקשה של התובע לביצוע של השלמות חקירה אינה בגדר "חומר חקירה", ועל כן יש להוציאה מתיק החקירה, אולם מובן כי דבר קיומה של בקשת ההשלמה יופיע במסגרת "רשימת כל החומר" בתיק החקירה.

14. ייתכן שהצורך בהשלמת החקירה (באחד מן האופנים שנמנו לעיל בסעיף 13), יתעורר **לאחר הגשת כתב האישום**. כך הוא, למשל, כאשר מתקבלים באיחור תוצרים של עזרה משפטית המצדיקים ביצוע חיפוש נוסף בחומרי המחשב; כאשר ההגנה מבקשת לערוך חיפושים

⁷ ראו בהקשר זה את בג"ץ 620/02 **התובע הצבאי הראשי נ' בית-הדין הצבאי לערעורים**, פ"ד (4) 625, פסקה 6 לפסק-דינה של השופטת (כתוארה אז) ביניש (2003), שם קבע בית-המשפט העליון כי "ניתן להגדיר את הנוסחה ביחס לחובה למסור 'חומר חקירה' כך: בהתנגשות חזיתית, כאשר על כפות המאזניים מונחים זה מול זה זכותו של הנאשם למשפט הוגן אל מול ההגנה על פרטיותם של העדים, משקלה של זכות הנאשם למשפט הוגן יכריע את הכף, ודינם של השיקולים הנוגדים לסגת. אולם כאשר זכותו של הנאשם להתגונן אינה נפגעת, או כשהאפשרות שהיא תיפגע היא רחוקה ובלתי משמעותית, יש לתת משקל הולם לזכויותיהם של עדים וקורבנות העבירה ולאינטרס הציבורי בקיום הליכי משפט, באכיפת החוק ובחשיפת עבירות".

⁸ זאת אלא אם, למשל, במסגרת החקירה הועלו טענות לפיהן אותן תכתובות - הגם שלא באו לעולם בתקופה שבה נעברו העבירות - יש להן השפעה לעניין בחינת העבירות הנחקרות.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.15 – יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב – עבודת התובע	
15 נובמבר 2020	עדכון אחרון: א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

משלימים בחומרי המחשב;⁹ או כאשר התגלתה לתובע עובדה או טענה חדשה שיש בה פוטנציאל להשפיע על תוצאת ההליך. בהתאם להנחיית פרקליט המדינה 6.11 בנושא "השלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום", השלמה כזו מצריכה אישור של פרקליט המחוז, מנהל מחלקה בפרקליטות המדינה או ראש יחידת תביעות.

15. ייתכנו מקרים חריגים שבהם השלמות החקירה שתבוצענה, תצרכנה הוצאת צו שיפוטי המאפשר גישה מחדש לחומר המחשב המקורי. ניתן להצביע על שתי דוגמאות בולטות למקרים מעין אלה:

- (א) כאשר אין בידי היחידה החוקרת העתק פורנזי מלא של חומר המחשב המצוי במחשב, בטלפון הסלולרי או בהתקן האחסון הנייד שנתפס, ועל כן נדרש לחדור מחדש לחומר המחשב המקורי ולהעתיקו לצורך עריכת החיפוש המשלים. כיוון שצו החדירה לחומר המחשב המקורי מוגבל על פי רוב ל-30 יום בלבד וכן לביצוע פעולת חדירה אחת, סביר להניח שיידרש צו חדש ותקף לצורך עריכת החיפוש המשלים.
- (ב) כאשר צו החדירה לחומר המחשב המקורי הגביל את חומרי המחשב שבהם מותר לעיין, כקבוע בסעיפים 5-7 להנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה, והשלמות החקירה שהתבקשו הניבו צורך לעיין בחומרים שנמצאים מחוץ לגדרי הצו הראשון.

במקרים אלה, על התובע להנחות את היחידה החוקרת לפנות בבקשה מתאימה לבית-המשפט שבו הוצא צו החדירה הראשון. אם הפנייה להוצאת צו חדירה משלים לחומר המחשב תתבצע במסגרת השלמת חקירה לאחר הגשת כתב-אישום, יידרש אישורו של פרקליט המחוז, מנהל מחלקה בפרקליטות המדינה או ראש יחידת תביעות לשם הוצאת הצו. כן יש ליידיע את בית-המשפט שבפניו מתבקש צו החדירה בדבר השלב הדיוני של ההליכים אשר במסגרתם מתבקש הצו.

ד. זכות העיון של ההגנה בחומרי המחשב והיחס בינה לבין זכות העיון של התובע:

16. ככלל, זכות העיון (וכנגזר ממנה זכות ההעתקה) של ההגנה תחול על העתק של כל חומרי המחשב שהופקו במהלך החקירה ושנמצאו כרלוונטיים לאישום – בין אם נמצאו כך מלכתחילה, ובין אם נמצאו כך לאחר ביצוען של השלמות חקירה לבקשת התובע. זאת, כל עוד לא קמה מניעה מן הסוגים המפורטים להלן:

- (א) ככל שבחומר החקירה יימצאו חומרי מחשב האסורים בהחזקה, כגון פרסומי תועבה ובהם דמויות של קטינים או חומרי מחשב שהושגו תוך ביצוע עבירות של חדירה לחומר

⁹ האפשרות של ההגנה להציע חיפוש נוספים בחומר המחשב נזכרת בעניין **פישר**, פסקאות 30-31. כן ראו את הנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה, בסעיף 27.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.15 – יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב – עבודת התובע	
15 נובמבר 2020	עדכון אחרון: א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

מחשב של אחר שלא כדין¹⁰ - יתאפשר להגנה לעיין בחומרים אלה במשרדי המאשימה בלבד מבלי שיימסר לידיה העתק.

ב) ככל שבחומר החקירה יימצאו חומרי מחשב הנהנים מחסיון על פי דין, לרבות הלכה פסוקה, כגון חסיון רופא-מטופל; חסיון מטעמי אינטרס ציבורי או כדומה – לא יתאפשר להגנה לעיין בחומרים אלה.

ג) ככל שבחומר החקירה יימצאו חומרים הנוגעים לצנעת הפרט של נאשם אחד בלבד, שאינם רלוונטיים במישרין להגנתם של הנאשמים האחרים – ייחשפו החומרים בפני הנאשם-המבקש בלבד ולא בפני הנאשמים האחרים בתיק.

מובן כי אף כאשר קמה מניעה מן הסוגים המפורטים לעיל, יירשמו ב"רשימת כל החומר" החומרים שזכות העיון בהם או ההעתקה שלהם סויגה, וכן יצוין ברשימה האם נשללה זכות העיון או זכות ההעתקה בלבד.

17. יש לשים לב לסיטואציה הייחודית הבאה: כאשר מדובר בזכות העיון של הנאשם בחומרי המחשב שנתפסו מרשותו שלו – עשוי להיווצר מצב שבו זכות העיון שלו, מכוח זכותו הקניינית בחומר, תהיה רחבה מזכות העיון של התובע. ודוק: סעיף 32א לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 מעגן את זכותו של החשוד לקבל לידי העתק מלא של חומר המחשב אשר נתפס מרשותו, עוד בשלב החקירה, וזאת בכפוף לסייגים הקבועים בסעיף: "חשש סביר שמסירת ההעתק תביא לשיבוש החקירה או לביצוע עבירה".

מובן, כי זכות זו שקמה ל"חשוד" עוד בשלב החקירה, חלה גם על נאשם שמבקש לממש לראשונה את זכותו הקניינית בחומרי המחשב לאחר הגשת כתב-האישום. יתר על כן, לאחר הגשת כתב-האישום, מצטמצמת ההיתכנות להמשך קיומו של הסייג הקבוע בסעיף 32א הנ"ל בדבר "שיבוש החקירה". עם זאת, עדיין ייתכן שייאסר למסור לנאשם העתק מלא של חומרי המחשב שלו, ככל שיש בכך דבר עבירה. כך, למשל, אם מצויים בחומרי המחשב של הנאשם פרסומי תועבה ובהם דמויות של קטינים, או חומרי מחשב שהושגו תוך ביצוע עבירות של חדירה לחומר מחשב של אחר שלא כדין.¹¹

18. כפועל יוצא אפוא מזכותו הקניינית של הנאשם עשוי להיווצר מצב, שבו יש לו זכות עיון רחבה

¹⁰ בהקשר זה, ובכל הנוגע לחומרי מחשב הכוללים פרסומים פדופיליים ראו "פרסום, החזקה וצריכה של חומר תועבה ובו דמותו של קטין" הנחיות פרקליט המדינה 2.22 (2016), סעיפים 16-19. ראו עוד לעניין זה את "מדיניות העמדה לדין וענישה בעבירה של חדירה לחומר מחשב" הנחיות פרקליט המדינה 2.38 (2018), סעיפים 21 ו-23. כן ראו את "חקירה והעמדה לדין בעבירות של פרסום תצלומים, הקלטות וסרטים של אדם, בעלי אופי מיני, ללא הסכמתו" הנחיות פרקליט המדינה 2.29 (2017), סעיף 24.

¹¹ ראו לעיל בסעיף 16(א) להנחיה זו.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.15 – יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב – עבודת התובע	
15 נובמבר 2020	עדכון אחרון: א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

יותר משקיימת לתובע. אין בעובדה זו כדי להרחיב את זכות העיון של התובע. לשון אחר, מימוש זכות ההעתקה המלאה בידי החשוד או הנאשם לגבי חומרי המחשב שנתפסו מרשותו, זכות הנובעת מזכותו הקניינית בחומר – אין משמעה כי תקום לתובע זכות דומה לקבל לידי העתק מלא של החומר. התובע יעיין רק בחומרים שיימצאו כעשויים להיות קשורים לנושא החקירה, בין אם הוגדרו כך מלכתחילה ובין אם לאחר ביצוע של השלמות חקירה בהוראת התובע.

ה. בקשות ההגנה לביצוע חיפושים נוספים בחומרי המחשב:

19. ייתכנו מקרים שבהם יבקש **חשוד או נאשם** לערוך חיפושים מושכלים נוספים ולקבל חומרי מחשב נוספים מתוך מחשבים, טלפונים סלולריים והתקני אחסון ניידים שלא נתפסו מרשותו,¹² אלא מרשותם של נאשמים אחרים, עדים או מתלוננים בתיק.

20. ככלל, אין להידרש לבקשות מטעם ההגנה לביצוע חיפושים נוספים, שתועברנה באופן לא-פורמלי, בעל פה או כדומה. יש להידרש לבקשות בכתב בלבד של ההגנה לביצוע חיפושים נוספים.

21. ככלל, בקשות ההגנה לביצוע חיפושים נוספים בחומרי המחשב של מעורבים אחרים בחקירה תענינה בחיוב רק אם הן תימצאנה מנומקות וממוקדות, וככל שהצעות אלה תהיינה "סבירות ועומדות במבחן ההיגיון וסבירות המשאבים".¹³

22. ככל שבקשות **החשוד** לביצוע חיפושים נוספים בחומרי מחשב של מעורבים אחרים בחקירה תימסרנה **לפני** הגשת כתב-האישום, ביצוע פעולות אלה יאושר בידי הגורמים הבאים:

(א) כל עוד התיק לא הועבר לטיפול התביעה – בידי האחראי על החקירה.

(ב) לאחר העברת התיק לתביעה ובטרם הגשת כתב-אישום – בידי התובע המטפל.

23. ככל שבקשות **הנאשם** לביצוע חיפושים נוספים בחומרי מחשב של מעורבים אחרים בחקירה תימסרנה **לאחר** הגשת כתב-האישום, הרי שבהתאם להנחיית פרקליט המדינה מס' 6.11, יאושר ביצוע ההשלמה בידי פרקליט המחוז, מנהל המחלקה בפרקליטות המדינה או ראש יחידת התביעות.

¹² לכאורה טענות מעין אלה של הנאשם יכולות להתייחס גם לחיפושים שנערכו בחומרי המחשב שנתפסו מרשותו, אולם כיוון שבכל הנוגע לחומרי מחשב אלה, קמה לנאשם זכות עיון גורפת יותר בחומרים מכוח זכותו הקניינית, הרי שהמענה לטענות אלה יכול להיות בדרך של יצירת העתק מלא של חומר המחשב והעמדתו לעיון הנאשם (בכפוף לסייגים שנמנו לעיל בסעיף 16 להנחיה זו).

¹³ עניין **פישר**, פסקה 31.

הנחיית פרקליט המדינה	
הנחיה מס' 7.15 – יישום הוראות סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, על תוצרי חיפוש בחומרי מחשב – עבודת התובע	
15 נובמבר 2020	עדכון אחרון: א' בטבת תשפ"ו, 21 בדצמבר 2025

24. לשם קבלת החלטה בנוגע לבקשות ההגנה לביצוע חיפושים נוספים בחומרי המחשב של מעורבים נוספים בחקירה, התובע או האחראי על החקירה (בהתאם לשלב שבו מצוי תיק החקירה – לפני או אחרי העברתו לטיפול התביעה) יהיו רשאים לקבל את עמדת המחזיק במחשב, שבחומריו מתבקשים החיפושים הנוספים. זאת, כל עוד לא מצאו כי יש מניעה לפנות אל המחזיק בחומר המחשב - למשל במקרה שבו המחזיק בחומר המחשב אינו בנמצא; במקרה שבו יש חשש לשיבוש מהלכי חקירה או משפט כתוצאה מיידוע המחזיק; וכיו"ב.

25. בדומה לאמור לעיל בסעיף 15 להנחיה בנוגע לביצוען של השלמות חקירה ביחס לחומרי המחשב בהוראת התובע, ייתכנו מקרים חריגים שבהם ביצוע החיפושים הנוספים בחומרי המחשב לבקשת ההגנה יצריך הוצאת צו שיפוטי המאפשר גישה מחדש לחומר המחשב המקורי.

במקרים אלה, הגורם האחראי על התיק (האחראי על החקירה או התובע המטפל, לפי השלב שבו התעוררה בקשת ההגנה לביצוע החיפושים הנוספים) יפעל לוודא כי תוגש בקשה להוצאת צו שיפוטי חדש. בקשה זו תוגש לבית-המשפט שבו הוצא צו החדירה הראשון, והיא תכלול את הפרטים בנוגע לצו הראשון, פרטי הבקשה של ההגנה ועמדת המחזיק בחומר המחשב, ככל שהתקבלה וכפי שתועדה בידי הגורם האחראי על התיק או מי מטעמו.

26. ככל שיוחלט לערוך חיפושים אלה לבקשת ההגנה, תבצע היחידה החוקרת את הפעולות הנוספות המוצעות, תעיין בתוצאות שתתקבלנה ותעבירן לידי התובע, ככל שתיק החקירה כבר מצוי בידי התביעה. הפעולות שתבוצענה, תתועדנה באותו אופן שבו מתועדות כלל פעולות החיפוש בחומרי מחשב, כקבוע בהנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה.

תוצאות החיפושים הנוספים שתימצאנה על-ידי התובע כרלוונטיות לאישום¹⁴ - תוכנסנה לתיק החקירה ותימסרנה לידי כלל הנאשמים בתיק. זאת, כל עוד אין אינטרס נוגד העשוי למנוע את מסירת תוצרי החיפושים הנוספים, או העשוי להוביל לתוצאה של העמדת תוצרי החיפושים לעיון ההגנה במשרדי המאשימה בלבד מבלי שיימסר לידיה העתק של התוצרים, כקבוע בסעיף 16 להנחיה זו.

ו. תחילה:

27. הנחיה זו תיכנס לתוקף עם כניסתה של הנחיית פרקליט המדינה בנוגע לשלב החקירה לתוקף, ותחול על כל תיקי החקירה אשר ייפתחו החל ממועד זה.

¹⁴ לגבי תוצאות חיפושים שיימצאו כלא-רלוונטיים, יש לנהוג בהם כמפורט לעיל בסעיפים 12-13 להנחיה זו.